

SIMFONIJA JURIM

AIJA ŽIVITERE

Aija Živitere un Juris Kulakovs.

Juris Kulakovs (1958, Līvānos)

Mācības

1975—1979 Jāz. Mediņa mūzikas vidusskolas akordeona klasē

1979—1984 Jāzepa Vītola Latvijas Valsts konservatorijas pūtēju un estrādes orķestru vadītāju un diriģentu vec. pasniedz. A. Zaķa klasē (spec. klavieres — doc. R. Pauls)

1986— Jāzepa Vītola Latvijas Valsts konservatorijas doc. P. Plakida kompozīcijas klasē

Koncertdarbība

1977—1983 ar ansambli «Menuets» (kā instrumentālists)

1978—1980 ar instrumentālo grupu «Arka» (kā dibinātājs un līderis)

1981— ar grupu «Pērkons» (kā dibinātājs un līderis; ap 50 dziesmu ar M. Melgalva, K. Elsberga u. c. vārdiem)

1986— ar E. Liepiņu, V. Muktupāvelu, B. Priekuli vai J. Sējānu programmā «Pasmaidi, sirds gaiša klūs!» (kompozīcijmeistars, instrumentālists; ap 50 zīņņu)

Mūzika teātrī

1981 G. Figeiredu «Donam Žuanam»

1981 H. Paukša «Uzmanību, cūka!»

1982 F. Dīrenmata «Spēlējam Strindbergu» (kopā ar J. Lūsēnu)

1982 mūzikls «Kaķu nams», pēc S. Maršaka

1984 mūzikls «Lielpils pagasta vecākie», pēc Ā. Alunāna

1986 J. Janševska «Dzimtenei»

Kamermūzika

1985 «Burleska» pūtēju kvintetam 7'

1986 Trīs Gljoma Apolinēra dzejoļi «Rudens dziesmas» sievietes balsij (vairāk soprānam nekā altam) un klavierēm 8'

Par to, ka vai nu ir, vai nav jeb Par būtību

Var štruntīgi nospēlēt, var štruntīgi nodziedāt, var štruntīgi uzrakstīt, bet tu jūti — ir!

Ieiet gaidoša sieviete, iznāk zobgalīgi saprotoša sieviete.

Jo tas ir darba jautājums. Bet darbu var sastrādāt, konkrētu — padarīt. — Lai cik liels, prātam neaptverams tas būtu.

Savukārt var perfekti uztaisīt, var perfekti noinstrumentēt, var dramaturģiski izsvērt, bet — nav.

Ieiet balta sieviete, iznāk zaļš suns.

Un tas ir būtības jautājums. Kur darīt nevar neko. Pat pierādīt ne. Jo vai nu ir, vai nav. Dzīvs vai nedzīvs. Bet nedzīvu vari gērbt, kā gribi, elpināt — cik jaudā, bet nedzīvs paliek nedzīvs.

Tragiski ir abos gadījumos. Tikai pirmajā tā ir optimistiska tragēdija, bet otrajā... Pirmais ir smagi laužams, haosam atkarojams ceļš, otrais — perfekti apstrādāts nekas.

Juris ir. Dzīvs. Un tas ir pirmais, kas man ir ko teikt par Juri Kulakovu. Un tas ir priecīgs sakāmais. Jo vairāk — mākslā.

Par to, ka priekšā neviens nav jeb Par maizi

Es eju pār robežām, bet apkārt — šaubas un izmisums, šķēršļi un lamatas, bet priekšā — bez-gala darāmais, tik cits neviens, pat nāve ne. Pat tā turas blakus. Bet saucas vienkārši — jaunrade. Nav. Nav priekšā ne Jānis Ivanovs, nedz Plakidis, nedz Vasks, un arī Bahs nav, un Mocarts nav. — Neviens. Kā spoži vektori tie katrs savā gadskaitlī iedēstījušies. Tie, kurus būs noliegt, tie, kurus būs turpināt. Tie ir tā maize, ko ēd, tie ir tas ūdens, ko dzer. Bet elpa un acis, un ausis, un rokas — pašam. Cik tālu (dziļi) tu elposi (dzīvosi), cik tālu tu redzēsi, cik tālu dzirdēsi, cik tālu tu jutīsi, tik tālu tu būsi. Savā piedzimšanā iedēstījies.

Ar «Pērkonu» tu esi izaicinājis, ar Liepiņu tu esi iznācis, ar apziņu tu esi aizgājis. Lai briedinātu to maizi.

Un tas ir mans otrs sakāmais.

Par to, kā ir viducī jeb Par stipru mieru

Te nepūš ne vēji, nedz lieti list. Apkārt gan. Bet tu esi viducī. Stiprā mierā.

Ko gan var pateikt cilvēks stiprā mierā?

Viņš var pateikt, kas ir tur — ārā, tur — apkārt: — Re, tur krastā smiltis lietus gāž, re, tur aiz jūras saule riet, re, tur virs galvas debess tumst, re, tur jūrā lietus list un krit uz augšu.

J. K.: Kā zeme. Kā jūra. Kā debess.

Bet kas notiek te — viducī? — Nekaš nenotiek. Tik balss pilna un sirds pilna. Un tikai.

Kāds ir Juris? — Nekāds nav: ne tāds, ne šitāds. Tik — stiprs. Pilns.

J. K.: Dzīve ir tragikomēdija.

Kas ir «Pērkons»? — «Es, zārkā gulēdams, pidirallā». Pa

visu naudu, pār visām robežām (paceltu galvu). Vismaz Jurim.

Ieva ir sieviete. Ieva guļ rozēs.

Par citiem es nezinu.

J. K.: Un tu?

Ar mani ir tā: es esmu plastilīns, kas micās un pārmicās. Un dziedu šitā: «Es varbūt esmu vārna, bet varbūt esmu govš, bet varbūt esmu zilonis,» — un tad visi kliedz: «Sētnieks!» Un tad es esmu riņķojošs karuselis un riņķoju un riņķoju, un tad vienreiz kā ņemu un izritinos, tā iebraucu taisni debesis. Vai atkal, iebraucu kaut kur tik mazā punktā, ka nemaz vairs nevar redzēt. Un tā es pārmicos un dziedu. Un man ir klusa aiz-doma, ka tā ir ar visiem par-rakstītājiem: tik pārmicās un dzied, tik dzied un pārmicās, kamēr sastingst vai iebrauc debesis, vai J. K.: kādā iebraucamā vietā.

>75

Rokgrupa «Pērkons» 1987. gada februārī.
Sēž — no kreisās — J. Sējāns (basģitāra, balss), I. Akurātere (balss), J. Kulakovs (sintezators), R. Bartaševičs (balss).
Stāv — no kreisās — N. Puntulis (balss), D. Strazdiņš (sitaminstrumenti), L. Sējāns (ģitāra), O. Martinsona foto.

Tu dzīvojiem tautasdziesmai pa iekšu. Tu dzīvojiem dzejolim pa iekšu. Pa Veidenbauma, pa Blaumaņa, pa Plūdoņa, pa Elsberga, pa Melgalva, pa... Un tā ir atbrīvota dzīvošanās. Tu klenderē tai tautasdziesmai, tam dzejolim pa iekšu ar jamahu, ar klavierēm, ar saksofonu, ar ģitāru krustu šķērsu. Būtībā tā ir faktūras lieta. Un te tu neesi sikumains: ja pa trijskaņiem, tad pa trijskaņiem, ja uz augšu, tad uz augšu, ja uz leju, tad uz leju — bladāc! līdz elkoņiem tremolo iekšā un kā cērt...

Un vēl kas. Tu neiesēdies tai dziesmā, tai dzejolī kā mākonī un nenobrauc aiz-laika horizonta un arī nepeldi mūzikas debesīs, un arī nešūpojies no folkloras vilņa uz mūzikas vilni. Tev tā drīzāk ir ķekatu padarīšana. — Kur augšā tu esi gan bende, gan gailis, gan mironis, gan viskautkas, bet apakšā — es savos zābakos slaiki noaudzis — kājas līdz zemei. Un tā jau ir žanra lieta. Un tie tev ir abējie — kā pirmējie — zvani, raudas, saucieni, tā otrējie — valši, marši, polkas, gājieni, polonēzes, procesijas, — ha! pat pavana!

Tu izdrasē tai dziesmai, tam dzejolim cauri, un Liepiņš izdrasē, un Muktupāvels izdrasē, un Sējāns izdrasē. Un es ar visiem skatītājklausītājiem izdrasēju. Tikai, ja jūs pa riktīgam, tad mēs pa melam — kā mirāža tuksnesī — ar kājām gaisā un debesīs. Un te man ir otra klusa aiz-doma, ka tā ir vispārēja lieta, kas saucas uztvere: pa melam, ar kājām gaisā un debesīs.

Par to, kā ir viduci jeb Par bezgalību

Bezgalībai ir daudz spārnu pāru. Tā ir kā puķe, kā roze. Ne nevainīga. Vilinoša. Iekšā ieraujoša. Aprijoša. Ar aci viducī. Tik te — vid-acī ir miers, stiprs līdzsvara miers.

Tu nāc no krasta bezgalības spārna un ej uz jūras bezgalības spārnu. Tas ir viens bezgalības pāris — tavs šodienas pāris, tava redzamā iešana, tava dzīves dialektika. No krasta plašuma jūras dziļumā. No standartkvadrāta individuālapritē. Tevī. Caur tevi citos.

Vēl ir arī cits pāris. Spīta iešana — jāņivanoviska. Spīta dialektika — latgaliska. Krasta dziļumā, jūras plašumā. «Pērkona» atdzimšanā, «Burleskas» kvintetā dzirdama. Šī dubultiešana, šī krusta mīkla tev vienam minama, tev vienam laikā atritināma. Jo nav te folkloras balto galu — zaļā viduča vienlaicība, dabiskais saistījums. Tava mīkla kā karogs izritinās — sarkans ar baltu, tik viducis zaļš. Un vai maz sarkans ar baltu ir sasiensams? — Vien Borhesa dārzā, vien Gaudi namā, vien mirkļa apskaidrībā, vien fūgas rafinētajā daudzlaicībā.

J. K.: ... fūga ...

Bet pirms ir «Rudens dziesmas».

«Trīs Gijoma Apolinēra dzejoļi» Tev, «Trīs liriski gabali» Kalniņam. Dzīves pilnie «mediņi» Tev, mākslas smalkie «dārziņi» man, bohēmiskie konservatoristi Emīldārziņam (kāda ironija!), delikātie štiglicieši Alfrēdkalniņam. «Dzīvi dzīvot» lai paliek man, bet Tev un citiem es gribu ko teikt par rudeniem:

Varbūt, ka «Rudens» nav Alfrēda Kalniņa darbs, bet tas ir. Objektīvi ir.

Varbūt, ka «Rudens dziesmas» nav Jura Kulakova darbs, bet tās ir. Objektīvi ir.

Varbūt, ka tas ir plakidisks Kulakovs. Bet priekš darba jau tas nav svarīgi. Priekš pērkoniskā Kulakova tas ir pārsteidzoši.

Kaut gan, par būtību jau es nebrīnos (nešaubos), es tikai priecājos par darbu.